

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

Canada

Конференција „Превенција тортуре у Србији“

одржана 23. и 24. марта 2009.г. у Београду

Закључци Конференције, усвојени од стране организатора:

- Тортура представља једну од најтежих повреда људских права и људског достојанства. Тортура не вређа само грађанина као појединца, већ повређује и саме основе демократске државе;
- Тортура или било који други облик сурових, нељудских или понижавајућих казни или поступака не могу ничим бити оправдани, а посебно не недостатком материјалних средстава;
- У Србији не постоји системска тортура, али поједине уочене појаве се могу окарактерисати као сурове, нељудске или понижавајуће, те бескомпромисни обрачун државе са тим појавама представља императив за очување достојанства свих нас, уједно и међународног кредибилитета наше земље;
- Све релевантне међународне инструменте и извештаје у области заштите људских права је неопходно благовремено превести на српски језик, дистрибуирати надлежним органима и учинити доступним широј јавности;
- Потребно је континуирано пратити савремене међународне стандарде у области превенције тортуре, уградити их у унутрашњи правни систем Републике Србије и доследно их примењивати у пракси;
- Потребно је интензивирати редовне и ванредне интерне надзоре установа за извршење заводских санкција, полицијских станица, медицинских установа, социјалних установа, као и свих осталих у којима су смештена лица лишена слободе;
- Потребно је успоставити систем екстерног надзора установа у којима су смештена лица лишена слободе. Нужно је установити ефективну парламентарну контролу завода за извршење заводских санкција, као и интензивирати контролне активности независних државних органа и невладиних организација у свим установама у којима су смештена лица лишена слободе;
- Потребно је успоставити систем пружања бесплатне правне помоћи жртвама тортуре;

- Неопходно је све запослене у институцијама у којима су смештена лица лишена слободе укључити у интензивне едукационе процесе, посебно оне који се односе на забрану примене третмана који представља или може прерасти у сурово, нељудско или понижавајуће поступање;
- У полицијским станицама је неопходно створити хуманије услове за смештај задржаних лица и елиминисати присуство било каквих предмета који симболизују примену тортуре.
- Констатујући да су заводи за извршење заводских санкција пренасељени, што се негативно одражава како на права лица лишених слободе, тако и на безбедност, а што може угрозити и права свих грађана, потребно је:
 - хитно приступити изградњи нових и проширењу постојећих затворских капацитета
 - створити услове за примену алтернативних мера и санкција
 - спровести и све остале мере у циљу смањења пренасељености завода
- Побољшати степен судске контроле заштите права осуђених лица, увођењем институције тзв. судије извршења уместо постојеће контроле путем управног спора;
- У циљу остварења институционалне независности, над медицинским особљем у заводима за извршење заводских санкција потребно је установити надлежност Министарства здравља, уместо постојеће надлежности Министарства правде.
- Посебно угрожену групу лица лишених слободе чине особе са интелектуалним и психичким сметњама које бораве у психијатријским болницама и институцијама социјалне заштите. Услед лоших услова и без ефикасних мера заштите ове особе су под великим ризиком од третмана који се може окарактерисати као суров, нељудски или понижавајући и који може прерасти у тортуру. Потребно је у што краћем року:
 - створити услове за повратак што већег броја особа са психичким и интелектуалним сметњама у природно окружење,
 - укинути гломазне институције, а без одлагања у њима битно умањити број смештених особа,
 - створити хуманије услове у институцијама за оне за које повратак у природно окружење није тренутно могућ;
- Потребно је неодложно одредити Национални механизам за превенцију тортуре, сходно обавези преузетој ратификацијом Опционог протокола уз Конвенцију против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни и поступака, а по неком од постојећих модела који је примерен правном систему Републике Србије. Указујемо да је рок одавно истекао.

Молим да коментаре на закључке доставите најкасније до 31.03.2009.г. на мејл: milos.jankovic@zastitnik.gov.rs

С поштовањем,

ЗАМЕНИК ЗАШТИТЕ ЛИЦА ГРАЂАНА

Милош Јанковић